

Store maritime forventninger

STATSBUDSJETTET: Maritimt Forum har forventninger til at regjeringen neste uke legger fram et statsbudsjett for 2021 som reflekterer både krisen og mulighetene i næringen.

Fride Solbakken
Maritimt Forum, Stavangerregionen

Maritim næring står i dyp krise, men har også enorme fremtidsutsikter. Viktige krisetiltak må på plass for at næringen skal kunne utnytte det fremtidige potensialet. Vi fester vår lit til at myndighetene har fått den riktige kriseforståelsen, og de kommer med nye aktivitetsskapende krisetiltak som kan bidra til at næringen kommer gjennom stormen.

En kritisk fase

Havet er fremtiden for Norge. De maritime mulighetene i matproduksjon, energiproduksjon mineralutvinning og grønn skipsfart vil øke verdiskapingen og opprettholde velferden i Norge når petroleumsavhengigheten gradvis avtar i tiårene fremover.

I offshorekrisen falt maritim sysselsetting fra 2015 til 2020 med nærmere 30 000 personer. En ny rapport fra Menon Economics viser at hver femte maritimt ansatte nå står i fare for å miste jobben de neste par årene; fra 86 500 ved inngangen til 2020, til 66 000 ved utgangen av 2022. Det kan bli en halvering av maritim sysselsetting fra 2015 til 2022. Alle aktørene i næringen vil merke nedturen, men mest kritisk synes det å bli for de største skipsverftene, offshorerederiene og flere utstyrsprodusenter.

Ta grep nå

Norge er, og vil alltid være, en havnasjon. Vi må ta grep nå, for å sikre at kompetansen og sysselsettingen ikke forvitrer i denne krisen. Derfor er høstens debatt om statsbudsjettet for 2021 så viktig for maritim næring. Maritimt Forum mener at myndighetene må styrke ordningene som vil gjøre det mulig å bygge om offshoreflåten til klima- og miljøvennlige fartøy. Dette vil gi aktivitet og holde hjulene i gang gjennom tøffe tider. Vi mener også at staten nå må forserer byggingen av statlige fartøy, som nye mine-ryddere til sjøforsvaret.

Maritimt Forum har også tatt til orde for å forlenge krisetiltaket i refusjonsordningen for norske sjøfolk.

Pass bedre på bysykler

Tomas Tjemsland
Stavanger

BYSYKLER: Jeg ser at ungdommer står bakpå opphengt til bysyklene. De fire syklene jeg har prøvd har alle hatt skeive bakhjul, problemer med krank og drivhjul og løs baksjerm. Trolig er mange av syklene er tatt inn til reparasjon på grunn av dette og, noe som resulterer i dårligere tilgang. Dette er jo vår felles eiendom. Likevel er det ingen som sier noe når de kommer syklende to på en sykkel. Dette er jo faktisk ikke lov etter veitrafikkloven. Skulle ønske politiet stoppet dem. I tillegg kunne jo folk gjøre det litt vanskeligere for disse.

Skatteetaten må rette opp feil som er gjort mot asylsøkerne

SKATT: Kan skattekortnekten mot de ureturnerbare asylsøkerne rundt 2011 ha vært helt eller delvis forårsaket av et forsøk på å skjule skattefeil fra det offentlige side?

Arne Viste
Daglig leder i Plog AS

Plog AS har siden 2015 ansatt ureturnerbare asylsøkere i full åpenhet. I 2019 ble Plog AS dømt for et utvalg av 29 ansettelser av ureturnerbare asylsøkere. Politiet valgte å holde 65 av arbeidsforholdene utenom straffesaken. Da dommen ble rettskraftig, betalte Plog AS bot og inn-dragning, samt permitterte dem som var omfattet av dommen. Dommen blir anket til Den europeiske menneskerettighetsdomstolen (EMD) De resterende ansatte, deriblant dem som skattet i 2015 og 2016, får fortsatt jobbe.

Flere skattefeil

I 2017 eksponerte virksomheten noen skattefeil som førte til tillitsbrudd og påfølgende skattepause fra selskapet. Feilene er:

- Feil innkrevd trygdeavgift fra skattytere som ikke får bli medlemmer i folketrygden. Derav mange hundre ureturnerbare asylsøkere som arbeidet med skattekort fram til rundt 2011.
- Tilsvarende feil for arbeidsgiveravgiften.
- Manglende skatteoppgjør for alle dem som fortsatte å arbeide etter 2011 uten skat-

tekort, ikke bare i Plog AS, men også andre steder. Disse er trukket 50 % i skatt.

Da Jan Tore Sanner ble finansminister i januar, fikk han saken på bordet. Han sendte spørsmålene videre til Skattedirektoratet. Han har ikke fått svar fra dem. Dermed ble spørsmål stilt fra Stortinget hvorpå finansministeren bidro med en tydelig avklaring av ansvarsforholdene: «Skattyter er selv ansvarlig for å gi riktige og fullstendige opplysninger om forhold som er av betydning for fastsettelsen av skatter og avgifter, slik at riktig skatt kan fastsettes.»

Hvem har ansvar for hva?

Skatteetaten beskriver samfunnsoppdraget sitt som følger: «Skatteetaten er underlagt Finansdepartementet, og har ansvaret for et oppdatert folkeregister og at skatter og avgifter blir fastsatt og innbetalt på riktig måte.»

Finansministeren kunne med fordel vært tydeligere på ansvarsfordelingen mellom skatteetat og skattyter i denne saken. Verken systemet for A-melding eller opplegget for selvangivelse/skattemelding er tilrettelagt for å angi opplysninger om medlemskap i folketrygden. Og det gis ingen veiledning eller informasjon om dette på skatteetatens nettsider.

Da mange hundre ureturnerbare asylsøkere mistet skattekortet omkring 2011 skyldtes det ikke lovendringer fra Stortinget. Etablert praksis var at de hadde skattekort og fikk jobbe uten straffefølgning. Forarbeidene til utlendingsloven av 2009 drøftet ikke noen endring

på dette feltet, verken den offentlige utredningen i 2004, eller odelstingsproposisjonen i 2006/2007.

Den politiske retorikken er velkjent: «Dette er høyst nødvendig for å nå målet om en kontrollert innvandring». Men realiteten er en ganske annen. Vi vet at slike innstramninger har små innvandringsregulerende effekter. Verken PULL-effekten, Norges attraktivitet som asylsøkerland for mennesker på flukt, eller PUSH-effekten, myndighetenes mulighet for å lykkes i returarbeidet, synes å bli merkbart påvirket av slike tiltak.

Rydd opp i uretten!

Skattefeilene må ha utviklet seg til et betydelig problem under den rød-grønne regjeringen. Samtidig var de under press fra de blå om å stramme skruen enda hardere i asylpolitikken. Kan skattekortnekten ha vært helt eller delvis forårsaket av et forsøk på å skjule disse skattefeilene?

Svaret kjenner bare de som var involvert den gang. Vi finner det ikke i form av åpne og sporbare dokumenter som vanligvis er offentlig tilgjengelige i demokratiske endringsprosesser.

Skatteetaten oppnådde ikke målet om riktig skattebehandling i forrige runde da de tok skattekortet fra de ureturnerbare. En mer hensiktsmessig strategi hadde nok vært å foreta riktige skatteoppgjør for de ureturnerbare asylsøkerne, selv om det ville utløst en politisk skandale tilsvarende Nav-skandalen. Det er på høy tid at skatteetaten nå tar grep og rydder opp i uretten.

Skatteetaten oppnådde ikke målet om riktig skattebehandling i forrige runde da de tok skattekortet fra de ureturnerbare. Det ville vært bedre å foreta riktige skatteoppgjør for de ureturnerbare asylsøkerne, selv om det ville utløst en politisk skandale tilsvarende Nav-skandalen, skriver Arne Viste (bildet).

📷 JON INGEMUNDSEN